

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1923 szeptember 26.

Felölős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Plac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kládóhivatal: Plac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 3000 korona, külföldre 6000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 217. szám.

Eredmény

A magyar argonauták útja nem volt hiábavaló. Nem hozzák ugyan magukkal az aranygyapjút, de hoznak sikereket, határozott eredményeket és hozzák a reményt, hogy mégis megkapjuk az áhitott kincseket. A magyar argonautáknak még többször kell fordulniok, hogy elhozzák az országba a sok százmilliónyi aranyat, de az út egyik felét már megtették. És ez volt az út nagyobbik és nehezebbik fele. Ezt a tegnapi cseh félhivatalos olyképen fejezi ki, hogy Magyarország és Csehország között megteremtették a kölcsönös bizalom atmoszféráját. A mai magyar félhivatalos már többet mond: megállapítja, hogy a kisantanttal az előzetes megegyezés tényleg létrejött. Az előzetes megegyezés: ennek megteremtése volt az a feladat, amely hosszú ideig elérhetetlennek, valósággal szifuzsi munkának látszott. A kritikusi, aki nem talál más feladatot a maga számára, csak annak a kérdésnek boncolgatását, hogy melyik félén mulott a kétsédelem, a megoldásnak ilyen hosszú ideig való húzódása, bizonyára egyik és másik félén is talál hibákat. A mai nap azonban, amikor az eredmény hírét vesszük, nem lehet a kritikáé, a hibák számonkérése későbbre maradjon. Ma örülni kell azon, hogy olvadozik az a jég-réteg, amely utját állta minden megértésnek, sőt minden közlelésnek.

Középeurópa gyógyulási folyamatainak megindulását jelenti Magyarország külföldi kölcsöne, melynek előfeltétele a kisantanttal való megegyezéssel biztosítottak látszik. A kikötések, amelyekhez a kisantant a maga hajlandóságát fűzte, nem olyan szigorúak, nem olyan hájmeresztők, mint aminőknek festették azok, akik itthon és künn gáncsot akartak vetni a megsegítésünk elé és távolról sem megalázóak. Egyszerre csak a csehekkel kötött megállapodásokat ismerjük, de nem kétséges, hogy a kisantant többi állama sem követel többet, mint cseh szomszédunk. A határindensek megelőzéséről, a múltban történt határvillongások következményeinek levonásáról szóló megállapodások nemcsak rájuk kötelezettségeket, hanem épp olyan mértékben szomszédainkra is. Ugyanigy kölcsönös a propaganda-tervezésről szóló kikötés. Tehát nincs szó arról, hogy az egyik fél diktál, a másik pedig engedelmeskedik. A határforgalomra, az árucserére vonatkozó egyezménynek sürgetése ugyan-

csak mindkét fél érdeke és azoknak a pénzügyi és gazdasági kérdéseknek rendezése, amelyeket a megállapodás felöllel, egytől egyig olyan problémák, amelyeknek eddigi rendezetlen állapotát szomszédaink is megérintették. Egy békés, normális szomszédi viszony megteremtése a külföldi kölcsön alapfeltétele s az erre való készség Magyarország részéről nem hiányzik.

Megvan a kisantanttal az előzetes megegyezés

Budapest, szept. 25. A Csehi Sajtóiroda tegnapi kommunikéjére vonatkozólag a Magyar Távirati Iroda arról értesül, hogy a kisantanttal az előzetes megegyezés tényleg létrejött és a kölcsön megállapítandó kommuniké remélhetőleg legközelebb kiadatik.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Bethlen és Daruváry a jövő hét derekán érkeznek haza.

Genf, szept. 25. Azok a tárgyalások, melyek a Magyarországnak adandó 500 millió frankos kölcsönre vonatkoznak, befejezetteknek tekinthetők. Magyarország a kölcsönt meg fogja kapni az esetben, ha teljesíti a sínai konferencián megállapított feltételeket.

London, szept. 25. A Morning Post és a Manchester Guardian genfi híradás alapján azt jelentik, hogy Bethlen miniszterelnök és Benes a kölcsön kérdésében megegyeznek egymással. A megegyezés értelmében a jóváhagyó bizottság fel fogja kérni a népszövetséget, hogy készítse elő Magyarország pénzügyi talpraállítási tervét. Azt hiszik, hogy a népszövetség pénzügyi albizottsága a népszövetség decemberi üléséig már részletesen kidolgozott tervet fog terjeszteni.

Vass miniszter a megállapodásokról Budapest, szept. 25. A cseh sajtóiroda kommunikéje, mely Bethlen és Benes tárgyalásainak első eredményeit jelentette, politikai körökben kedvező hatást keltett. Vass József miniszterelnök helyettes a következőket mondta a megállapodásokról:

— Mint a közlésekből már látható Bethlen István gróf miniszterelnöknek sikerült megteremteti azt a kedvező atmoszférát, amely a további sikeres tárgyalások alapját képezi. Ez az első jelentős siker, amit hosszú évek óta sikerült a magyar kormányknak elérni. Majdnem komikusnak tűnnek fel egyes olyan értelemben felhangzó megjegyzések, hogy a kölcsönt az illetékes tényezők nem a Bethlen kormányknak, hanem az országnak adják. Természetes, hogy az országnak nyújtják a kölcsönt. Én a pozitív munkába látom az igazi kereszténységet és a pozitív munka lehetőségét az elért siker nagyban előmozdítja. Ez használ a kereszténységnek és általában az országnak.

A propaganda elállása

Mint jelentettük, a Bethlen és Benes között létrejött megállapodások a

Az előzetes megegyezéstől, mely a kisantanttal létrejött, a végleges rendezés állapotáig még jó utat kell megtennünk. A tárgyalásoktól a megvalósulásig, a kölcsön megalapozásától a kölcsön kifizetéséig még stációk vannak. Ügyelni kell, hogy zökkenés sehol se történjék a stációk között. Ez az intelem elsősorban azoknak szól, akik hangosan szeretik menteni a hazát.

propagandáról is említést tesznek, megakadályozandó minden olyan propaganda, amely a jó szomszédi viszonyt akadályozná. Politikai körökben a megállapodásnak ez a része élénk diskussziókra adott okot. A kormányhoz közelálló körökben ehez olyan magyarázatot fűznek, hogy a megállapodás nem vonatkozik a trianoni szerződésből folyó és ott megengedett propagandára, amely a régi Magyarországtól elszakított területeken élő kisebbségek jogait megvédeni kívánja és a kisebbségi jogok megvédését sürgeti. Ez illegális propagandának nem tekinthető.

Az a kérdés is felvetődött, hogy miért éppen a Csehszázgal való megállapodás eredményéről szóló kom-

münké látott napvilágot. Erre nézve a kormányhoz közelálló helyen kijelentették, hogy ezt a tanácskozások sorrendje indokolja. A miniszterelnök először a kisantant képviselőivel politikai és gazdasági tárgyalásokat folytatott és csak azután került sor pénzügyi, illetve a kölcsönre vonatkozó megbeszélésre, a kommunikék sorrendje tehát alkalmazkodik a tanácskozások sorához.

A kisebbségek ügye a népszövetség bizottságában

Genf, szept. 25. A népszövetség hatodik, politikai ügyekkel foglalkozó bizottságában Gilbert Murray oxfordi tanár Délafrika delegátusa, fejtegette a tanácsban nemrégiben elfogadott új kisebbségi eljárást és azt javasolta, hogy a népszövetség minden tagja megkaphassa ha kívánja, a kisebbség részére már beadott, vagy ezután beadandó petíciót.

Gróf Khuen-Héderváry Sándor magyar helyettes delegátus felszólalásában rámutatott arra, hogy a magyar kormány a kisebbségi ügyeknek és az erre vonatkozó eljárásnak további fejlesztését tartja szükségesnek és nem barátia semmiféle megszorításnak. — Sokan talán azt hiszik, hogy a népszövetségi tanácsot elhalmozták kisebbségi petíciókkal. Kijelenti, hogy a tanács eddig mindössze csak két kisebbségi petícióval tartotta érdemesnek foglalkozni. Khuen-Héderváry egyébként hozzájárult Murray javaslatához, amelyet egyhangulag elfogadtak.

A birodalmi kormány beszüntette a ruhrvidéki passzív ellenállást

Berlin, szeptember 25. Ma délelőtt a német birodalom országainak miniszterelnökei a passzív ellenállás kérdésében a birodalmi kormányval közös tanácskozást folytattak. A birodalmi kancellár fejtegetései után az országok képviselői ismertették nézetüket. Tökéletes megegyezés jött létre, hogy a passzív ellenállást belpolitikai, főként pénzügyi okokból meg kell szüntetni. Egyszeres volt a felfogás abban a tekintetben is, hogy a német birodalmi kormány szándéka és kötelessége, hogy a passzív ellenállás megszüntetését a német nép méltóságának és becsületének megfelelő módon haítsa végre. Azokkal a kísérletekkel szemben, amelyek a birodalom egységét érintik, a német országok felelős vezetői hangsúlyozták azt a határozott akaratukat, hogy a birodalom egységét mint a nemzet sértetetlen javát megóvják és megvédik.

A tanácskozáson Stresemann kancellár kifejtette, hogy a passzív ellenállás folytatása esetén a jövő hétre nyolcezer millió márkát kellene a birodalmi banknak folyósítani a Ruhr-segítség címén.

Az összes miniszterek közül csak a bajor miniszterelnök nyilatkozott a kormány terve ellen.

A birodalmi gyűlés első ülése a szünet után csütörtökön dél-

után 3 órakor lesz és politikai körökben azt várják, hogy a kancellár szerdán a külügyi bizottságban, a parlament első ülésén pedig még részletekben fog nyilatkozni a külpolitikai helyzetről és a passzív ellenállásról.

A pártvezérek helyeslik az ellenállás feladását

Berlin, szept. 25. A birodalmi gyűlési frakciók vezetői ma délután a birodalmi kancellárnál gyűltek össze. A kancellár ismertette, hogy micsoda belpolitikai és pénzügyi indító okok birták a birodalmi kormányt arra a felfogásra, amit a megszállott területek képviselői is helyeseltek, hogy t. i. a passzív ellenállást fel kell adni. Hangsúlyozta, hogy a rajnai és ruhrvidéki lakosságnak a legutóbbi kilenc hónap alatt hozott súlyos áldozatai nem voltak hiábavalók, azonban a passzív ellenállásnak ez a hathatós ténye azal fenyeget, hogy maga a német nép ellen fordul. A birodalom pénzügyi viszonyaiból, a melyeknek kényserítő parancs-szava elől nem lehet többé kitérni, le kell vonni a konzekvenciákat és be kell fejezni a passzív ellenállást.

A frakciók vezetői a kancellár fejtegetéséhez valamennyien csatlakoztak, kivéve a német nemzeti néppárt vezérét, aki a

passzív ellenállást még élesebb intézkedésekkel kívánta fokozni.

Ludendorff Berlin ellen vonul?

Páris, szept. 25. (Havas.) Híre jár, hogy Ludendorff 15000 emberrel Berlin felé menetel. A rajnai köztársaság kikiáltása állítólag közvetlenül küszöbön áll. A német kormány minden eshetőségre készen kihirdeti az ostromállapotot, amennyiben ez szükségessé válik.

A rendet megóvják

Berlin, szept. 25. A birodalmi kormány a következő táviratot bocsátotta ki:

Belső zavargások esetén az összes birodalmi hatóságok és tisztviselők kötelezettek a birodalmi kormány rendelkezéseinek tartozniak engedelmessé válni. A szolgálati kötelezettségre vonatkozó esetleges rendelkezéseket a birodalmi etnik fogja kibocsátani.

A német politikai helyzet határozottan ijesztő. Kormánykörökben ennek ellenére optimisztikus hangulat uralkodik, bízunk a hadsereg és az államrendőrség szilárd kitartásában, továbbá abban a körülményben, hogy az utolsó napokban Bajorországból eltávolították az összes bajor nemzetiségű csapatokat. Bajorországban ma száz katonák vannak, akikben tökéletesen meg lehet bízni. A bajor helyzet feszültségére jellemző, hogy a bajor vasúti hivatalnokok szövetsége tilkos rendeletet adott ki, amelyben felszólította az összes bajor vasutasokat arra, hogy államcsíny esetén ne a birodalmi kormány rendelkezéseinek, hanem a bajor kormány külön intézkedéseinek engedjenek.

Párisban várják az ellenállás feladását

Páris, szept. 25. Az Havasügynökség jelenti: A külügyminisztériumban kijelentik, hogy a berlini francia nagykövetség semmiféle hivatalos közlést nem kapott a passzív ellenállás befejezéséről. A német sajtó szerint a birodalmi kormány a döntést a nyilvánossággal próklamáció útján közli, amit a megszálló hatóságokkal is közölnék. Az ellenállásra vonatkozó rendeletek visszavonása új

helyzetet teremt és lehetővé tenné a tárgyalások megkezdését Németország és a szövetségesek között.

Heti 1000 millió a passzív ellenállásra Berlin, szept. 25. Köhler szász miniszter a passzív ellenállás megszüntetésére vonatkozólag

Freund Jenő sajtópöre a Fehér Újság ellen Ahol nem vállalják a rágalmakért a felelősséget

A debreceni kir. törvényszéken Visky Sándor dr. büntető tanácsa ma másodikban tartott főtárgyalást abban a sajtópörben amelyet Freund Jenő dr. ügyvéd indított a Fehér Újság ellen. Negyedfél esztendeje húzódik ez a sajtópör. A Fehér Újság olyan felháborító hangú cikkben támadta Freund Jenőt, amelynek vádossága és bárdolatlansága városzerte általános megbotránkozást keltett; beegázolt a magánéletébe és képtelen rágalmakat koholt ellene. Az első főtárgyaláson még Puskás Jenő, a Fehér Újság akkori szerkesztője volt a vádlott, ő azonban kijelentette, hogy a cikknek Rostkovitz Arthur hírlapíró a szerzője, Freund Jenő dr. tehát Rostkovitz Arthur ellen fordult a mai tárgyaláson már Rostkovitz szerepelt vádlotként.

A vádirat ismeretése után az elnök megkérdezte a vádlottat: Ön írta a vád tárgyává tett cikket és bünszék érzi-e magát?

Vádlott: Nem, mert akaratom, tudtom és beleegyezésem nélkül adták közre a cikket.

— Ön írta?

— Igen, én írtam, de nem szántam a nyilvánosságra, az a cikk csak olyan jegyzékféle volt és csak akkor adtam volna le, ha meggyőződtem volna az adatok valódiságáról. A cikk megjelenése idején nem is voltam Debrecenben és Puskás Jenő úgy vette ki az írópapámból. Abban az időben a „Hajdúföld” munkatársa voltam. Mivel a „Fehér Újság” munkatársai is rendszerint ott dolgoztak, tudtak a cikkről s amikor nem volt angyaluk, leadták a cikket, anélkül, hogy megkérdezték volna. A cikk megjelenése előtt ismertem Puskás Jenővel az anyagot, de kijelenttem, hogy még bizonyítékokra van szükség. A cikkért a sajtóügyi felelősséget nem vállalom.

A bíróság ezután Frisch Sándor nyomdászt hallgatta ki: — Az inkriminált cikk kéziratát Puskás Jenőtől kaptam. Szédésközben bejött a terembe Rostkovitz. Én megjegyeztem: Jó csipős egy cikk! — mire Rostkovitz kijelentette: Van még több is raktáron!

Freund Jenő dr. főmagánvádló: Ott volt-e a cikk szedésénél Rostkovitz?

— Tanu: Igen. — Rostkovitz: Nem,

egy előadásában kijelentette, hogy a passzív ellenállást azért kellett megszüntetni, mert annak költségeit, ami heti 1000 millió márkát tett ki, Németország nem bírja el. A lapok megjegyzik, hogy a költségek még ennél is többre rúgnak.

az egy más alkalommal történt, akkor nem voltam Debrecenben. De arra emlékszik-e a tanu, hogy a cikk megjelenése után heves szóváltásom volt Puskással? — Tanu: Emlékszem, hogy egyszer erősebb szóváltás volt közöttük, de arról nem tudok hogy a Freund-féle cikk miatt veszekedtek volna; én azt hiszem, azért, mert Puskás azt írta Rostkovitzról, hogy kommunista.

Liszt Nándor dr. a „Hajdúföld” munkatársa a következő tanu: A cikk megjelenése idején a „Fehér Újság” főmunkatársa volt. A Freund-féle cikket Rostkovitz adta át Puskásnak és mikor Puskás megkérdezte, vállalja-e a felelősséget, kijelentette: **Cikkeimért mindenkor vállalom a felelősséget.** — Rostkovitz: A tanu téved az akkor történt, amikor Iványi Béla dr. egyetemi tanár kérésére Löw rabbi-ról írtam a Fehér Újságba. A bíróság Liszt Nándor dr-t megeskette.

Varga Endre nyomda-igazgató tesz ezután vallomást. Tudja, hogy a cikket Rostkovitz írta. A Fehér Újságnál mindig kézírathány volt és valószínű, hogy úgy került szükségből a nyomdába. Hallotta, hogy a vádlott egy ízben kijelentette hogy vállalja a felelősséget.

Rostkovitz: **Hétszázszor álltam már a bíróság előtt és mindig vállaltam a felelősséget, de ezért a cikkért nem vállalhatom!**

Tamássy László hírlapíró előadja, hogy Rostkovitz cikket Puskás Jenő vette el az íróasztalról és kijelentette, hogy ez lesz a lap szencziója és vállalja érte a felelősséget. Másnap a cikk miatt heves szóváltás volt Puskás és Rostkovitz közt.

Tamássy és Liszt Nándort szembesítik, mindketten fentartják vallomásukat. A bíróság Tamássy megesketti.

Maizner János hírlapíró vallja, hogy a cikk megjelenése idején a Hajdúföld munkatársa volt. 1920 június 7-ike körül hallotta a Hajdúföld szerkesztőségében az inkriminált cikk megjelenését követő napon, hogy Rostkovitz dühösen kikelt Puskás ellen, amiért a cikket ellopja tőle és kijelentette: Megüti még ezért Puskás a bokáját!

A főmagánvádló ellenzi a tanu megesketését, mert vallomásában súlyos ellentmondások vannak. A cikk április

18-án jelent meg, tehát a tanuak az a vallomása hogy a megjelenéskor, június 7-én, hallotta az általa idézeteket, nem fedheti a valóságot, de a tanu a cikk megjelenésének idején nem is volt a Hajdúföld munkatársa. A bíróság mellőzte a tanu megesketését.

A bíróság utóljára Puskás Jenő hallgatta ki: — Rostkovitz abban az időben panaszkodott neki hogy cikkeit nem tudja elhelyezni a Hajdúföldnél és felajánlotta munkásságát a Fehér Újságnak. Több cikket hozott, ezek között a Freund ellen. Márk Endre és Löw Imánuel ellen írt cikkeket is. Freund Jenő mindig szálka volt a szememben és örömmel leadtam az ellene írt cikket. Pár nap múlva ikor rektifikálást kértek és feljajogítottam, utána néztem a cikk valódiságának és megdöbbenve tapasztaltam, hogy a cikkben eltemetett emberek ének és cikk adatai nagy részben másra, nem pedig Freund Jenőre vonatkoznak. Nagyon felháborodtam, mert ilyen költői lendülettel még a Fehér Újságba sem szabad írni összeveszttem Rostkovitz Arthurral és azóta nem beszélünk. A bíróság Puskást vallomására nem eskette meg, mert saját kijelentése szerint mindkét féllel haragban van.

A bizonyítási eljárás befejezése után a vádlott védője bejelentette, hogy mivel a vádlott meggyőződött arról, hogy adatai amelyek alapján a cikket megírta, tévesek és azokat nem akarta nyilvánosságra hozni, sajnálkozik és fejezi ki a törvényszék előtt a főmagánvádlót érő sérelemért.

Rostkovitz Arthur állott fel ezután: Meggyőződtem hogy tévesek voltak az adataim, azok másra vonatkoztak, nem a főmagánvádlóra, sérteni igaztalanul nem akartam nagyon sajnálom, hogy akaratomon kívül megtörtént a sérelem.

Freund Jenő dr. a vádlott nyilatkozatát elégtételül elfogadta. Sohsem vezérelt — ugymond — bosszu, mindig azt akartam, hogy a törvényszék előtt derüljön ki az igazság és miután kiderült hogy ez is épp olyan alaptalanul hajszá volt, mint a többi, amelyeket ellenem indítottak és miután az elégtételt megkaptam, kérem az eljárást megszüntetését.

A törvényszék ezután megszüntető végzést hozott.

Korfu kiürítése

Páris, szept. 25. A nagykövetség tanácsa ma a görög-olasz incidenst tárgyalta. Erről a Petit Parisien azt közli, hogy a vizsgáló-bizottság a görög hivatalok hanyagságát állapította meg, mindazonáltal Korfút szeptember 27-re okvetlenül ki kell üríteni, de Olaszország megkapja a görög kormány által letétbe helyezett 50 millió lírat. Ha szeptember 27-én Korfút kiürítik, akkor az incidens teljesen befejezettek tekinthető.

Debreczeni újságírók

XXIV.

(Gondos Sándor, Poór Antal, Harsányi Sándor.)

Cigányos arcu, nyugtalan, ide-oda kalandozó tekintetű, egészen fiatal, 18-20 éves koru ifjú volt Gondos Sándor, mikor Debreczenbe került. A peregrinusok fajtájához tartozott ő is, mert voltaképpen Budapesten élt a családjá, tehát abban a nagy városban, ahol a hírlapírói tehetségnek érvényesítésére sokkal több alkalma lett volna, mint a vidéken, mégis beköborogta az egész országot.

Debreczenben is úgy jelent meg, mint Bolond Istók annak előtte, aki tudvalevőleg bekukkantott ide hozzánk is, jártában-keltében.

Gondos, kitiűnő újságíró volt, minden ízében modern. E mellett ötletes, szolgálatra kész, a legnehezebb feladatokra is szívesen vállalkozó. — Az anyag megszerzésében nem ismert lehetetlenségeket s bizony nem egyszer holmi hivatalos akták lemásolásához nem a „legegyenesebb uton” férközött hozzá. Szerette a nehéz feladatokat megoldását, kifejezően, szívesen tudta megírni az eseményeket.

De bizony a megbízhatóság nem mindenkor volt kenyere s gyakran bejelentés nélkül elmaradt. — a kellő időben. — a redakcióból. Ilyenkor a legkormonfontabb kifogásokkal állott elő. De olyan ártatlan arcokat vágott

a füllentésekhez, nagyotmondásokhoz, hogy az ember dehogyan is tudott volna rá megharagudni.

Szerette a titokzatos, a misztikus s nagy híve volt a hipnotizálásnak. — Kitiűnő médiumnak tartotta magát, de mikor egy hipnotikus-szeánsra összecsesdítette a debreczeni újságírókat és a bohém barátokat, az első kísérletre olyan rosszul lett, a gyomra különösen úgy felháborodott, hogy a jelenlégők visszaemlékezve a tragikus sorsu Salamon Ella esetére, igazán a legrosszabbra voltak elkészülve. De Gondos kevés idő múlva magához tért, Lakótársa egybéként sokat panaszkodott, hogy nem tud tőle aludni, mert álmában egész diskurzusokat perget le, Nem, — mint a legtöbb ember, — szakgatott félmondatokat recitált, hanem érthetően beszélgetett álmombeli társával.

Írt egy Flammarión-szerű regényt is az utolsó emberpárról, akik a nap kihűlése után egyedül élnek még a földön, a jéghegyek közt. A könyv címére nem emlékszem, de veszettül fantasztikus történetesekéje volt a kis regénynek.

Ahogy jött Gondos, úgy is tűnt el Debreczenből. Minden bejelentés és bucsuzkodás nélkül. Nem sok idő múlva a debreczeni állomásánál, — ahol keresztül utazott, — találkoztak vele volt barátai s elmondták, hogy Fiuméban járt, ahol az Abbáziába utazó Jókai Mórral megismerkedett.

Hogy miért, miért nem, — nem emlékszem rá, de most is elevenen él

emlékemben kipírult arca, mikor — nagy domboru hómokára mutatva, — dicsékedve mondta Gondos:

— Lássátok, itt esőkölt meg Jókai Mór, a magyar író királya.

Elhíhető, hogy igazat mondott, mert nagyon szeretetreméltó tudott lenni s később egy nagynevű, nagyon is aktív, tevékeny államtitkár kegyébe helyezte be magát s annak bizodalmasul vulgő: magántitkára lett.

A táma egy hírelle, hogy Gondos Amerikába vándorolt ki. Elég amnyi: hogy a nem mindennapi emberről azóta semmi bizonyost nem tudhatunk.

Poór Antal családi neve Kornhauser volt. Az édes apja dusszagdag nagyváradi pék-cukrász, aki nagyon büszke volt arra, hogy az ő Tóni fia újságíró akart lenni.

Előkészítő iskolába idejött Debreczenbe.

Na hiszen jó helyre jött és épen a „Debreczen”-hez! Abban az időben válságos idejét élte a debreczeni hírlapírás, Polster, Gallovits lovagias ügyvitől, párbajaitól voltak visszhangosak a berkek.

Poór Antal becsületes igyekvéssel látott a munkához s mint riporter, egyre használhatóbbá is vált. Mint egyszerű közkatonaát a helyi zsurnaisztikának, fel kell itt említenünk, ha működésével maradandóbb nyomokat nem is hagyott maga után.

Két esetben azonban mégis sokat beszéltek róla. Először, mikor Berceky Lajossal pisztolypárbajt kellett

vívnia, — persze minden nagyobb veszedelmek nélkül.

A párbajpistolyok nem voltak megtöltve, párbaj után Poór mégis megesküdött, hogy a füle mellett fűtyölt el a golyó. A párbaj és az ezt követő kibékülési lakoma költségei alkalmat nyújtottak az öreg „Kornhauser tatá”-nak, hogy soron kívül küldjön egy kis pénzmagot a fiának.

Másodszor és utóljára akkor adott alkalmat Poór Antal a szóbeszédre, mikor egyik naptól a másikra, kitérték a szűret a „Debreczen”-től, amelyet pedig hűségesen, önfeláldozólag szolgált. És becsülettel.

Ennél furcsább felmondási okot is keveset jegyzett fel a hírlapírás történeté. Hát a dolog úgy történt, hogy a Nagytemplom toronygombját akkor cserélték ki, holmi generális munkálattal kapcsolatban. Kivették pedig az évszázadokkal azelőtt benne elhelyezett írást, hogy egy újabban szerkesztett emlékirattal újból visszaahelyezték azt.

Az újonnan szerkesztett ékes, sőt Bibliás hangú emlékirat aláírták az egyház vezető emberei. Egyik presbiter, a tekintélyes külsejű, sőt mázsás termetű, pofaszakállas Poór Antalban, honoratort sejtett s kezébe nyomta a tollat.

Kornhauser-Poór Tóni, mint „szerkesztő ur”, fellegostva érezte magát arra, hogy az emlékiratot aláírásával szentesítse s alá is írta nevét a „Debreczen” szerkesztősége nevében.

1923 s
Október a hortobágyi

A Petőfi Debrecen v. rozta, hogy emléket, csárda falatáblával; it híres költem. márosnérol. dalaimak.

Az emléke. rászűvészt. szült és az. délután a megállapító idejét és s. tober 7-én, meg a hon. kiutaznak a bizottság.

lák s a k. vésetti tá. képviselői. leplezésre Petőfi-társ. got a Ma. miát, a Sz. azokat, aki. nyos munk. ban van P. tánt, Horvá. A leplezés. különös ére. a nagyköz. torok foglá. fél 11 órak. amit a köz. szedet dr. nácsnok ta. történik me. után a vá. emléktáblát. ságok képv. retében me. pélyt a Sz. fezi be. A. és előrelát. vonatkozóla. lások.

Az emléke. cenből a r. résztvevők. ugyszintén ellátást sok. lehet biztos. október 5-6. rosi közmü. testületek é. szentelt a. lenti a r. résztvétel i.

— A det. gítés. A v. mai ülésén. gyűlésnek. rint írjon f. rendező bir. ügyi minisz. receni lak. cen város. különben a. nem jut f.

Ebből na. kintélyes e. Minek mon. nak menni. Hja, akke. sohasem tu. utat kereső. botlik meg. Poór kés. a „Pesti H. munkatársa. polgári élet. reczeni ref. avatásának. híve volt.

Még egy. czeni újság. részesült il. dásban: H. Ez is mo. képzett lap. volt a cik. mint a sza. szerkeszt. tal meghon. len támadá. Ha nem is. írta cikkeit, szeriség fe. hangulatot.

Mikor Ku. zsei föld. va, — me. c. lapot a. hónapjában. meg felöl. Miután a. cenj Priss.

Október 7-én leplezik le a hortobágyi Petőfi-emléktáblát

A Petőfi-centennárium alkalmával Debrecen város közönsége is elhatározta, hogy megőröki a költő-örök emlékét, még pedig a hortobágyi csárda falán elhelyezendő emléktáblával; itt írta tudvalegleg Petőfi híres költeményét a hortobágyi kormányszoborról, egyikét legnépszerűbb dalainak.

Az emléktábla, Füredi Richárd szobrászművész alkotása teljesen elkészült és az emléktábla bizottság ma délután a városházán tartott ülésén megállapította a leplezési ünnepély idejét és sorrendjét. A leplezés október 7-én, vasárnap délelőtt történik meg a hortobágyi csárdánál, ahova kiutaznak a városi tanács, a múzeumi bizottság, az egyetem, a középiskola s a különböző irodalmi és művészeti társaságok és egyesületek képviselői, meghívják ezenkívül a leplezésre a kultuszminisztériumot, a Petőfi-társaságot, Kisfaludy-társaságot a Magyar Tudományos Akadémiát, a Szépművészeti Múzeumot s azokat, akiknek irodalmi és tudományos munkássága szoros kapcsolatban van Petőfivel, így Ferenczy Zoltán, Horváth János és Oldh Gábor. A leplezési ünnepély kiülségeinek különös érdekességét ad, hogy azon a nagyközönséget a hortobágyi pásztorok fogják képviselni. Az ünnepélyt fél 11 órakor a Himnusz nyitja meg, amit a közönség énekel, az ünnepi beszédet dr. Csűrös Ferenc kulturtanácsnok tartja s ezzel kapcsolatosan történik meg a leplezési aktus, ami után a város képviselője átveszi az emléktáblát, az egyesületek és társaságok képviselői pedig beszéd kíséretében megkoszorúzzák. Az ünnepélyt a Szózat közös elenélése fejezi be. A program még nem teljes és előreláthatólag bővíteni fog, erre vonatkozólag most folynak a tárgyalások.

Az emléktábla leplezésére Debrecenből a reggeli vonattal indulnak a résztvevők, reggeli a csárdánál lesz, ugyiszintén ebéd is. A csárdánál az ellátást sok ember részére csak úgy lehet biztosítani, ha előre, legalább október 5-én délig bejelentik a városi közművelődési igazosztálynál a testületek és egyesületek képviselői számát s ugyancsak oda kérik bejelenteni a rendezőség az ebéden való részvételt is.

A debreceni földigénylők kielégítése. A városi gazdasági bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tesz, miszerint írjon fel az országos földbirtokrendező bírósághoz és a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a nem debreceni lakosok földigényét ne Debrecen város földjéből elégítsék ki, mert különben a debreceni igénylőknek nem jut föld.

Ebből nagy patália lett. A sok tekintélyes egyházi ember felfortyant. Minek mondjuk tovább? Poór Antalnak menni kellett.

Hja, akkor, a tekintélyek korában, sohasem tudhatta az ember, hogy jó utat kereső lába micsoda göröngyben botlik meg.

Poór később a fővárosba került s a „Pesti Hírlap”-nak lett megbecsült munkatársa, míg nem visszavonult a polgári életbe. És mindezt talán a debreceni református toronygomb felavatásának köszönhette, bár ő Jehova híve volt.

Még egy nagyon tehetséges debreceni újságíró, sőt felelős szerkesztő részese volt ilyen kurta-furcsa felmondásban: Harsányi Sándor.

Ez is modern újságíró volt, nagyon képzetű lapszerkesztő. Kiváló érzelme volt a cikkanyag megválogatásában s mint a szabadelvű párt közlönyének a szerkesztője, az ellenzéki lapok által meghonosított epés hang, kiméletlen támadásoknak volt a kedvelője. Ha nem is kristályos írásművészettel írta cikkeit, de elég ötletesen, az időszíriesség felhasználásával és a közhangulatot nem tévesztve szem elől.

Mikor Kutassy Imre — László József föld- és háztulajdonossal társulva, — megindította a „Szabadság” c. lapot, annak fennállása második hónapjában Harsányi Sándort hívta meg felelős szerkesztőnek.

Miután a szabadelvű párt Debreceni Friss Újság, melyet ugyancsak

Leverték a bolgár kommunista forradalmat

Budapest, szept. 25. A szófiai követség közli: Minden ellentétes hírrel szemben a leghitelesebb forrásból kapott értesüléseink alapján megállapítjuk azt a tényt, hogy *Bulgáriában a kommunista szervezkedést a bolgár nemzeti kormánynak sikerült teljesen levernü. A rendet az egész országban már helyreállították és fenntartják a nagytant engedélyével behívott és még ma is zászló alatt, fegyverben álló tisztekből és altisztekből alakított katonai csapatok.* Ma különösen nagy je-

lentőséggel bír ez az engedély, amellyel a világháborúban a nagytant ellen küzdött bolgár tisztek fegyverbe szőlítését maga a nagytant hagyta jóvá. Minden ezzel a feltétlenül hiteles értesülésből szerzett értesülésről terjesztett híresztelések, amelyek állítólag bolgár kommunista lázadásról szólnak, nem egyebek, mint a külföldre szökött bolgár kommunisták és a bolsevista pénzen fenntartott sajtóügynökségek utján világga boesátott minden alapot nélküző óhajtások.

A leggazdagabb debreceniek

Debrecen város legtöbb adót fizetőinek névjegyzéke az 1924. évre elkészült és a polgármesteri hivatalban közszemlére tették szeptember 24-től október 10-ig az esetleges felszólalások megtétele céljából. Ugyancsak ez idő alatt kell megtenni a bejelentést: az adó kétszeres számítására a törvényhatósági bizottságba való bekerülés végett azoknak, akiknek erre jogosultságuk van.

A legtöbb adót fizetők listroma, amelyen szereplők közül a törvényhatósági bizottság virilis jogu tagjai kikérülnek, most is tulajdonképpenséggében a gazdátársadalmat reprezentálják, alig akad egy-két kereskedő és szabadfoglalkozású, de ezek is inkább a földbirtokos után fizetett adóval állanak az élen.

A névjegyzéknek az első száz legtöbb adót fizető nevét tartalmazó része a következő:

Debrecen sz. kir. város 160.252,140, Steinfeld István (Macs) 14.021,321, Riekl Géza örökösai 6.455,136, Hartstein István 5.528,185, Richter Gedeon (Ebes) 34.934,16, Wolff Lipót fia 3.869,946, Kun Antal 3.753,048, Auffricht Vilmos 3.438,307, id. Riekl Antal 2.427,324, Nyilas István 2.229,837, Polgár József 2.079,318, Kenyeres Károly 1.869,607, Bleier Mór 1.827,004, Balogh István (Mester-utca) 1.792,881, özv. Kertész Istvánné 1.775,168, özv. Balogh Péterné 1.681,478, özv. Harangi Sándorné 1.597,059, Kertész Imre 1.536,353, ifj. Jóna János 1.584,530, özv. Bányai Istvánné 1.573,939, özv. Szép Józsefné 1.424,793, Mike János 1.476,539, Molnár István 1.472,763, Hartstein Gyula 1.458,056, Eszenyi József 1.442,212, Bély Lászlóné 1.394,632, Nagy Sándor 1.282,448, Balogh István (Hatvan-utca) 1.266,990, Hartstein Nándor 1.281,012, ifj. Zöld János 1.190,360, Birinyi Lajos 1.207,283, Ungváry József 1.190,360, Kondor Zsigmond 1.166,580, Balogh József 1.130,538, özv. Pásztor Józsefné 1.03,845, Pol-

gár Miklós 1.077,790, Polgár István 1.068,129, Öry István 1.064,046, Deák György 1.041,872, Benkő János 1.028,879, Trásy Géza 1.018,053, ifj. Lajter Gergely 1.007,212, id. Kovács József 986,726, id. Dobi János 961,405, Czeglédy Gyula 958,759, Virágos Imre 921,655, id. Cs. Nagy János 911,318, id. Kovács Gyula 895,843, Gyarmathy István 860,489, Reviczky Adámné 853,234, Tóth Mihály 811,910, Malatinszky Ferenc 801,691, Jámor János 788,527, Ménes Mihály 781,946, Horváth János 780,962, Vásáry Andrásné 780,919, Horváth András 778,545, Kertész István 774,951, Deák István 753,775, özv. Kovács Péterné 746,950, özv. Möriz Ferencné 750,848, Balogh János 734,308, özv. Kiss Bálintné 731,228, Kun Ferenc 728,049, Hegedüs Ferenc 713,558, dr. Kocsár Gábor 711,883, id. Birinyi Imre 693,176, Horváth Ferenc 691,000, Szathmáry János 689,703, Gáll Jenő 683,576, Geréby György 680,406, dr. Sz. Szabó László 668,214, Pásztor Gyula 665,358, Török József 663,290, Papp András 662,987, Nagy József 663,181, Tóth János 660,346, Tikos István 659,637, Horváth Gábor 654,817, Tóth András 650,550, Kertész László 646,557, Jóna István 643,776, Varga József 641,531, Király Mihály 640,719, Ormós József 637,957, Pálffy József 633,832, Kállay Sándor 632,826, özv. Kálmán Józsefné 630,108, Szikszai Sándor 629,829, özv. Ungváry Györgyné 621,317, Öry Mihály 619,638, Laiter Konrad 607,910, Magyar János 604,601, Koszorus Ferenc 603,204, Erdei Péter 600,007, Ecsedy István 599,729, id. Németh Gábor 597,432, özv. Koszorus Lajosné 577,317, Nagy Sándor 595,143, Zöld László 584,920, Uzonyi Imre 594,549 korona.

Seszták vitája Györkivel

Budapest, szept. 25. A budapesti büntetőtörvényszék Seszták-tanácsa ma a Népszava 1922. május 10-iki számában „A hajdunánási hőbortorondörkapitány, egy eszperes, egy rendörkapitány és egy főbíró” címmel megjelent, a választási eseményekkel foglalkozó cikk miatt Strém László magánhivatalnok ellen indított pört tárgyalta.

A tárgyalás megkezdése után Strém védője, dr. Györki Imre nemzetgyűlési képviselő érdekes bejelentést tett: elfogultsági kifogást emelt az elnök és a tanács ellen Peidl Gyulának a nemzetgyűlésen mondott beszéde alapján, melyben az Szabó Dezső cikket idézte, hogy a bírák titkos egyesületekben vannak szervezve.

Az ügyész nem találta indokoltnak az előterjesztést és rövid tanácskozás után Seszták elnök kihirdette, hogy a bíróság nem ad helyet annak, leszögezve, hogy a tanács tagjai közül senkisésem tagja semmiféle politikai egyesületnek.

A tárgyalást a bizonyítékok kiegészítése végett elnapolták.

A tárgyalás elnapolása után Seszták elnök és Györki képviselő között hosszabb szóváltás fejlődött ki. Seszták hivatkozott arra, hogy sem ő, sem tanácsának egyetlen tagja nem vett részt egyetlen politikai gyűlésen sem, és nem is tagja titkos egyesületeknek. Györki viszont hivatkozott egyes ítéletekre, amiket a Seszták-tanács hozott, különösen pedig arra, hogy például felkezeit elleni igaztató osztály elleni látásnak minősített át a bíróság. Seszták elnök erre megjegyezte, hogy a bíróság osztály alatt a siberket értette, zsidókat keresztényeket vegyesen és kifejtette, hogy az ő-ítélet nem is olyan szigorúak.

HIREK

Időjárás. A meteorológiai intézet jelenté: Hazánkban kevés kivétellel mindenütt volt kisebb nagyobb eső. Több helyről viharos szelek jelentkeztek. A hőmérséklet reggel alacsonyabb lett, maximum 26 fok, minimuma 5 fok Sopronban és Szombathelyen. Zivatar csak Kaposvárról jelentettek. Ma reggel 7 órakor Szombathelyen 6 fok, Debrecenben 11 fok volt a hőmérséklet. Prognózis: Tulnyomóan száraz idő későbbi hőemelkedéssel.

Déri Frigyes és Klebelsberg miniszter látogatása a Kereskedő Társulatnál. Szép kitérítésben részesültek a több évszázados Debreczeni Kereskedő Társulat s az általa fenntartott iskolák vasárnap délután. A Déri-muzeum alapkövetései innepének befejeztével gróf Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszter és Déri Frigyes meglekintete a társulatot és iskoláit. A társulati díszterem gyönyörű lépcsőházában Békés Lajos kereskedelmi tanácsos, társulati alelnök fogadta őket. Komsek Géza választmányi tag, Greiner Mihály, Révész Vilmos és Husz Lajos igazgatókkal. A társulati irodában Nagy József főtitkár bemutatta a miniszternek a társulat 1695-től kezdődő értékes irattárát. Ezután a Mirkovszky-freskókkal ékesített dísztermet tekintették meg a vendégek, akik élénken érdeklődtek a társulat és iskoláinak ügye iránt. A minisztert rendkívül meglepte a társulati iskolái épületek hatalmas tömege, az intézménynek az országban egyedül álló közgazdasági irányu tevékenysége s gratulált az intézet vezetőségének.

Készpénzzel kell bérmentesíteni a postautalványokat és csomagokat. Budapesti, tudósítónk jelenté: illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a postagazgatóság október elsejétől kezdve a postautalványok, értéklevelek, értékdobozok és postacsomagok készpénzzel való bérmentesítését rendelté el, október 7-ig azonban még tévedésből bélyeggel bérmentesített ilyen küldeményeket is felvesz. Továbbra is bélyeggel kell azonban bérmentesíteni a leveleket levelezőlapokat, nyomtatványokat, árumintákat és üzleti papírokat.

A városi földek haszonbérének leszállítása. A városi, tanácsos az Arokrét-alsószállás nevű városi földbirtok bérlője Rózsa Dániel beadványt intézett, amelyben kéri, hogy a holdanként 282 kilogramm rozs tulmagas haszonbért mérsékelje. A tanács a kérelmet áttette a gazdasági bizottsághoz, amely mai ülésén a kérelem elutasítását javasolta a közgyűlésnek, hogy precedens ne teremtse, bár a haszonbért tényleg tulmagasnak találta Haszonbérleszállítási kérelemmel fordult a téglagyár körüli 80—90 hold területű városi parcellák bérlője is, aki holdanként 5—6 mázsa buza haszonbért fizet. A gazdasági bizottság ezt a kérelmet is elutasításra javasolta. Egyébként valószínű, hogy az elutasítások ellenére is folytatódni fog a haszonbérleszállításra irányuló kéreimek sorozata, mert az árveréseken a földéhes emberek számtalan nélkül ajánlottak meg olyan bérösszegeket, amelyek egyáltalán nem állanak arányban a földek hozami képességével.

Szeszélyesek asszonvok — Demimonde!

Andreika főkapitányhelyettes lemond a detektívfonókségról. Andreika Károly főkapitányhelyettes, detektív főnök, a főkapitányság politikai osztályának vezetője a mai napon szabadságra ment. Andreika szabadságával kapcsolatban pozitív formában az a hír terjedt el, hogy Andreika szabadságának befejezte után nem tér vissza a főkapitányságra, lemond a detektívfonókségról és a politikai ügyosztály vezetőségéről. Hir szerint magasabb pozíciót foglal el a belügyminisztériumban, ahol továbbra is megtartja a munkás- és sztrájk ügyek intézését.

A Nyukosz közleményei. E hó 26., 28. és október hó 1-én délután 4-től 6-ig lesz a befizetés burgonyára és babra a hivatalos helyiségekben. Igénylők személyenként 1 mázsa burgonyában és 5 kg. babban részesülnek. A burgonya ára mázsánként 3000 korona, a bab kgr. 200 korona. A szétosztás helye, ideje később fog a helyi lapokban közzétetni, ugyiszintén a pénzügyi palota belátásánál a hirdető táblán kifüggesztetni. Ugyanekkor mindazon tagok, akik házhelyet óhajtanak, igényüket jelentésük be. **Elnökség.**

Földregés Perzsiában. Londonból táviratozzák: A Reuter iroda jelenté Teheránból: Budimurban (Khorassan tartomány) a csütörtöki földrengés több községet elpusztított, 123 ezer ember meghalt és mintegy száz megsebesült. A földlökecs még mindig megismétlődnek.

Debrecen városi vitézi telkei. Debrecen város közönsége még régebben felajánlotta a Vermesoldal nevű 300 holdas városi birtokot vitézi telkek céljára azzal, hogy abból egy száz holdas tisztí és több legénységi telket alakítsanak. A tisztí vitézi telkek messzesége miatt kifogást emeltek, úgy, hogy a gazdasági bizottság most azt javasolta, hogy a Sárkut tanyához csatolt területekből hasítsanak ki száz holdat tisztí vitézi telkeknek.

Szeszélyes asszonyok — Demi-monde!

Haller, Csilléry és Friedrich pályáztak a Fővárosi Cirkusz bérletére. Budapesti tudósítónk jelenti: A Fővárosi Cirkusz bérletére beérkezett ajánlatokat ma délelőtti pontotlák fel. A bérletre pályáztak Czaja János és József, az ismert birkozóainakok, Beketow Mátyás, a volt és Könyöt Sándor, a jelenlegi igazgató és Perenczy Károly színművész. A legnagyobb meglepetést azonban az Olympia művészeti és sportművészeti részvényszerűség pályázatának felolvasása keltezte, mert kiderült, hogy ennek igazgatóságában Haller István, Csilléry András és Friedrich István is helyet foglalnak. A keresztényi közönségi párt ma esti értekezletén is szóba került a dolog és megemlítették, hogy Csilléry a pályázat következtében lemondott az Olympia igazgatósági tagságáról.

Felhívás a tanítókhoz. Felekezeti különbség nélkül kérem azon társaimat, akik az OFB útján házhelyhez óhajtanak jutni, hogy az aláírások eszközlése és a kérdő pontok kitöltése végezt f. hó 26. és 27-én délután 3-tól 6 óráig az Egyháztér 7. sz. a. iskolában megjelenni sziveskedjenek.

Be kell tartani a hivatalos órákat. Budapesti tudósítónk jelenti: A minisztérium a hivatalos órák betartása tárgyában rendeletet adott ki, amely szerint a minisztérium valamennyi közhatalosra és hivatalra kiterjedően a legnyomatékosabban elrendeli, hogy az összes községi alkalmazzottak a hivatalos órákat az e tekintetben fennálló rendelkezéseknek megfelelően mindenütt a legpontosabban betartsák, a hivatalos munkaidőt teljes egészében a közszolgálat érdekeinek megfelelően kihasználják és hogy a megállapított hivatalos idő alatt jelentkező magánfeladatokat így az ellátási ügyeket szorgalmazó nyugdíjasokat is a felek fogadására és értesítések kiadására felhívott tisztviselők és egyéb alkalmazottak előzetesen fogadják és a szükséges és lehető felvilágosításokat készséggel adják meg.

A haszonbérlet bírói megállapítása. A hivatalos lap folyó évi szeptember hó 14-iki 207. számában megjelent 6550—1923. M. E. sz. rendelet szerint az 1922—23. és hátralevő gazdasági évekre vonatkozó haszonbér megállapítási kérelmek benyújtására (amennyiben az eddigi nem történt meg), illetve módosítására (amennyiben a kérelem a bírósághoz beadott) vonatkozó — a folyó évi augusztus havában kiadott 6140—1923. M. E. sz. rendeletben megállapított — 30 napos határidőt további 30 nappal, vagyis bezárólag 1923. évi október hó 17. napjáig meghosszabbította.

Szörmeáru feldolgozatlan és kész Klonda szűcsnél. Verbőczy-u 2. Iparkamara. Telefon 14—25.

Tükrögyártás, üvegciszolás, régi tükrök újajóntása. Sipkovits Béla, Sziv-utca 14—15. Telefon 356.

Ha reumás használjon iszapot a Margit-fürdőben.

Női kalapokat legszebb modellek után formál a Kalapüzem. Piac-utca 9.

Held Miklós címestészetét áthelyezte Simonffy-utca 36. alá.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

MÉG MINDIG OLCSÓ GYAPJUSZÖVETEK és női velour kelmék kaphatók **WRISZ IGNÁCNAK, PIAÇ-UTCA 73.**

KÖZGAZDASÁG

Barátságos hangulat a bankközi forgalomban

Budapest, szept. 25.

A részvénytőzsdén a bankok és bizományosok egymásközti forgalmában ma élénk üzlet volt, szilárd irányzat mellett. Bizakodó és barátságos volt a piac hangulata, ennek megfelelően az árfolyamok a tegnapi legmagasabb árfolyamok nivóján maradtak, de egy-két papírban ennél magasabb kurzusokon is kötődtek üzleteket. A délelőtti órákban az arbitrázs-értékekben mutatkozott nagyobb kínálat, de a piac felvette a papirokat. Délelőle terjedt el a híre annak, hogy a Giro-sztrájk következtében bizonytalanná vált a csütörtöki kasszanap, de ennek ma még nem volt semmi haása: tőzsdén körökbén sokat várnak a tőzsdetánás holnapi rendkívüli ülésétől, amelyek lehetővé teszik a csütörtöki kasszanap sima lefolyását. A közpénz kamata 3 és fél, 4 százalék volt. Tájékoztató árfolyamok (ezer koronában):

Magyar Hitel 860—870, Osztr. hitel 183, Keresk. bank 1600, Pesti hazai 7250, Magyar-olasz 67, Ált. Takp. 235, Angol-magyar 180—185, Ingatlan 760, Leszámitoló 140, Magyar-német 35, Merkur 34.

Bpesti Gözmalom 275, Concordia 120, Viktória 485.

Athenaem 355, Rigler 82.

Salgó 750—760, Köszén 3370—3385.

Ujlaki 380, Drasche 880—900, Nagybatonyi 280—290.

Ganz-Vill. 3750—3850, Hofherr 265—285, Motor 140, Rima 185—190, Schlick 290—300, Fegyver 2150, Kisfarsal 185, Mág 110.

Georgia 1920—1940, Cukor 4450, Mezőh. cukor 400, Östermelő 350 ex Östermelő jog 150, Győri olaj 192, Flóra 250, Izzó 620, Kender 170, Interrexim 80, Oceán 56, Bóni 140, Dorogi 46, Horvát cukor 1200.

Oia 680, Szlavonia 120, Guttmann 830—840, Hazai fa 240, Viktória butor 25—26, Nasic 2650.

Déli vasút 155—150, Államvasút 530 535, Nova 65, Atlantica 65—68, MFTR 510—520.

Nem legyezett értékek: Kéve 4.5, Demecseri 22—26, Kopetzky 7—8, Winternitz 3.2—3.4.

Nemesítéjelentés: Az üzletmenet kissé meglendült. Nemi kereslet mutatkozott, ami a további lanyhulást megakadályozta.

Ezüst 1 koronás 2170, forint 5850, 5 koronás 11100, arany 20 koronás 125 ezer.

Zürichi zárlat

Berlin 4, Hollandia 219 és fél, Newyork 557, London 2540, Páris 3540, Milánó 2585, Prága 1630, BUDAPEST 3, Belgrád 630, Bukarest 260, Varsó 17 és fél, Bécs 79, Szófia 535.

Tovább emelkedett a buza ára

A mai, terménytőzsdén eleinte tartott irányzat alakult ki, amely később szilárdá változott. Az átlagos árak 2600 koronával emelkedtek. Az árpa félék gyengébbek, a tengeri tartott.

Hivatalos árak: Buza 76-os tiszavidéki 970—80, egyéb 960—70, 79-es tiszavidéki 1000—1020, egyéb 980—1010, rozs 700—720, takarmányárpa 620—40, sörárpa 686—740, köles 750—800, zab 640—700, tengeri 680—700, repce 1550—600, korpa 42—43000.

Feldheim Imre
POSZTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely

Oroszlánjegyű
uri fehérneműek,
gallérok és kiegészítők
Frank Imrénél, Piac-utca 43.

ISKOLATÁSKA
már 1000 K-ért kapható
FRANKNÁL, Csapó-utca II.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

SZERDA: Fekete gyémántok, B) bérl. CSÜTÖRTÖK: Cigánybáró C) bérl. PÉNTEK: Fekete gyémántok, D) bérl.

Mozgósínházak

Vigszínház.

Vigszínházmozgó. Két sláger: Fatty menyasszonyt cserél és Leánysemek.

Apolló.

Paul Wegener főszereplésével: Ferrante a nápolyi hóhér, dráma 7 felvonásban ma és holnap az Apollóban. **Szeszélyes asszonyok — Demi-monde** — regény 11 felvonásban Monte Carlói felvételek, Budapest legnagyobb szenzációja pénteken az Apollóban.

Halassi Mariska, Kováts Terus művészalkotások ruha-, műfestője és vegytisztítója **Biró**, festőtelep Arany Bika, Felvételek: Piac-utca Szikránál, Széchenyi-utca Szilágyinál, Szent Anna-utca Fazekasnál.

SPORT

Nagy Bálint visszaverte játéktölgát. Nagy Bálintot a DEAC csapatától az April DEAC-DVSC mérkőzés után a vasutas egyesület durva játék miatt feljelentette. Később még egy feyelvölt egy DKASE tagot. A feyelvölt bizottság összehíntetesként 7 hónapra tiltotta el a játéktól s a büntetést a tanács is jóváhagyta. A DEAC a központi vidéki tanáchoz felebbezett, amely most visszaadta az ügyet új ítélethozatal végett a kerületi feyelvölt tanácsnak azzal, hogy két hét alatt teresse fel az ítéletet s mivel úgy látja, hogy Nagy Bálintot az eljárás miatt sérelmek érték, játéktölgát azonnal visszaadja. Nagy Bálint jóváeszmény a DEAC első bairók mérkőzésén a DMTK ellen már szerepelt is.

TÜK

Mindenféle tükrök nraadásunk. De és Tükör. Telefon 13—felvesz.

Hrabécz fest, tiszt. E rovatnál tele 6550

A NyKSE és Ny. Tőrekvés fuzióiát a csütörtöki tartandó közgyűlésen mondják ki. A Ny. Tőrekvés vasárnap még régi csapatával játszik, két hét múlva azonban már lényegesen megerősödvé veszi fel a további küzdelmet a bairókságért.

URI FEHÉRNEMŰEKET KÉSZIT FRANK EDE.

Raye velour kabátra, esikós aljak, costum különlegességek Bécs, Páris, London újdonságot megérkeztek **Fischer Adolf és Fia céghez.**

KALAPOK
a legnagyobb választékban és legolcsóbban **WERNER SÁNDORNÁL** Piac-utca 72. szám.

Női Téli kabátok Leányka kabátok Plüsch kabátok Szörme boák, muffok Szövet ruhák, costumök

Blousok Aljak Herczeg Anna Modellházában. Piac-utca 41.

A DKASE óvását, melyet a DVSC ellen 2:0 arányban elvesztett mérkőzése megsemmisítésére adott be Kántor igazolatlan szereplése miatt, szerdán este tárgyalja az intézőbizottság.

A DEAC szerdán délután 3 órakor a nagyerdői pályán tréninget tart.

HTC—Tisztviselők old boy barátságos mérkőzés lesz szerdán délután fél 3 órakor a DKASE üggetőteri sporttelepén, amelyre mindkét csoport megjelenését kéri az intézők.

A DMTK intézője úrra Káldy Zsigmond lett, aki a tavasszal hagyta ott eredményes működés után szakosztályának vezetését.

Mikor a klubszolga nyeri meg a mérkőzést . . . Arra már volt eset, hogy mérkőzések sorsát egyes játékosok kimagasló teljesítménye dönti el, de hogy ez a kimabasló játékos a klubszolga legyen, az eddig még csak a vasárnapi DTE II.—DKASE II. szövetségi mérkőzésen esett meg. Az történt ugyanis, hogy a DTE csak 6 emberrel jelent meg és a néző közönségből kellett kiegészíteni a csapatot, viszont a DKASE is rászorult a hirtelen tartalékokra, köztük a klubszolgára is. A szokatlan módszer szerinti csapatösszeállítás annyira bevált s a klubszolga olyan kitűnően szerepelt, hogy a DKASE csapata nagy gólaránnyal nyerte meg a mérkőzést. És a DTE még csak nem is óvhat, mert mint utólag kiderült, a klubszolga igazolva van s így jogosan nyerte meg egyesületének a két pontot.

NYILTTER*

TÜKÖRGYÁRTÁS.

Mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újraöntése. Vaslag tüköruveget veszünk. Debreczeni Üvegesítő és Tükörrágyár, Csapó-utca 19. Telefon 13—01. Tanulókat fizetéssel felvesz.

Hrabéczy legszebben mos, fest, tiszt. Széchenyi-utca 18.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lauer Irén
női kalap- és kézimunka szalonja Rákóczi-utca 9. sz. alatt szeptember elsején megnyílt.

BBL- ÉS KÜLPOLDI ILLATSZEREK mindennemű PIPERECIKKEK

arcápoló szerek, ajándék tárgyak, bürdizmű-árak legelőcsőbb beszerzési forrása a

„PARFUMÉRIE ILONA”
SZENT ANNA-UTCA 1.

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő polgármesteri állásra pályázatot hirdetnek.

A polgármesteri állásra azok a magyar állampolgárok pályázhatnak, akik az 1883: I. t.-c. 3. §-ában körülírt elméleti képesítéssel rendelkeznek. Az állásra megválasztandó megbízatása csak az általános tisztujtásig tart.

Az állás javadalmazása az állami rendszerű V. fizetési osztálynak megfelelő javadalmazás s igényjogosult csalágtagjai után egyenként évi 20 ezer korona összegű családi pótlék.

Az állás nyugdíjjogosultsággal bir.

A pályázati kérvényeket kellőleg felszerelve, hozzámm, mint a kijelölő választmány elnökéhez a **f. évi október hó 10-ik napjának déli 12 órájáig** lehet beadni. A kellőleg fel nem szerelt, vagy elkésve beadott pályázati kérvényeket nem veszem figyelembe.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósága szolgáltatásban álló pályázónak pályázati kérvényéhez okmányokat csatolni nem kell.

Az állás a legközelebbi rendes közgyűlésen kerül betöltés alá.

Debreczen, 1923. évi szeptember hó 19-én.

Dr. Hadházy Zsigmond
főispán.

ÓCSKA ÉS ÚJ TANKÖNYVEKET

legelőnyösebben vásárolhat **ACZÉL HENRIK**
modern antiquáriumban

Mindenféle írka, írószer **Használt tankönyveket**
dus választékban. **becserél vesz és elad**

Az Anker Általános Biztosító részv.-társ. Iűgyuokségénél

mielőbbi belépésre felvételnek:
TITKAR, ki úgy az adminisztratív, valamint szervezési munkálatokban teljesen jártas. Ugyanott gyakorlott **irodakísasszony** felvételük. **Uzletszerzők** fix fizetés és jutalék mellett. Személyes jelentkezés.
Ferenc József ut 58. szám,
délelőtti órák alatt.

MÉSZ

cement, cserép és mindentéle építkezési anyagok állandóan, legjutányosabban **beszereshetők**
WEISZ mészraktárában
Bocskai-tér 2. szám.
D. M. K. E.-vel szemben.

4365/923. szám.

Árverési hirdetés.

F. hó 27-én délelőtti 9 órakor a városháza udvarán 10 darab káposztás hordót adunk el.

Városi számvevőség.

Meghívó

az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság

1923. október hó 4-én déli félegy órakor Debreczenben, Ferencz József-ut 32. szám alatt, az intézet tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság javaslata az alaptőkének 650.000 darab 300 korona névértékű új részvény kibocsátása útján 345.000,000 koronára leendő felemelése iránt.
2. Az igazgatóság javaslata a részvények 300 korona névértékének — az alaptőkének a tartalékalapból 1.150.000,000 koronára leendő kiegészítése útján — 1000 koronára való felemelése iránt.
3. Alapszabálmódosítás.
4. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés:

A közgyűlésen szavazati jogot csak oly önjogu részvényes gyakorolhat, aki részvényeit a nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés tartamára, azt legalább öt nappal megelőzően, Debreczenben a társaság pénztáránál, vagy a Bankkegyesület Részvénytársaságnál (Király-u. 4. sz.) vagy Budapesten a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság pénztáránál letétbe helyezte.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétfőn 10 szög 150 korona, minden további nap 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további nap 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Ócska vasat

rezet legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovácsoknak dupla vasért becsélek. Nagyobb tételt ház-tól elszállítok.

STEINER,
Eötvös-utca 110.
TELEFON: 6-86.

Boroshordókat eladunk és kölcsön adunk. Kádármestert keresünk. Borkereskedelmi, Piac-utca 58.

Veszek használt butorokat, diványokat, szőrt, afrikot mindenkor. Széchenyi-utca 8.

Olajos üres hordókat bármilyen mennyiségben készpénzért veszünk. Egy használt pénzszekrényt keresünk megvételre. Mayer és Moller olaj-gépkendős és vegyipari-gyár r-t. debreczeni kirendeltsége. Ferenc József utca 42.

ELADÁS

Háló, ebédlik modern kivitelben legolcsóbban beszerezhető Fenyves butorkereskedőnél, Piac-u. 37.

Hegedű régi, hitűző hangu, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Betoncserép

kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutyűrük, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárúgyárában Debreczen, Kíshegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Tengeri örlemények, liszt- és terményraktár Király-utca 4. nagyban és kicsinyben kapható.

Eladó mosóüst zománcos porcellánedény és több más dolgok. Szent Anna-utca 29., keresztpület.

Portlandcem-nt legolcsóbban a Debreczeni Működgyár Rt.-nél Földvár-utca 2. sz. alatt kapható.

Eladó beköltözhető családi ház. Tócskerti, Faiskola-utca 7. szám, a Kisállomáshoz öt percnyire. Értekezni lehet a helyszínen özv. Polgári Gáborné tulajdonossal.

Egy matt hálószoba és ebédlik butorok eladók. Arany János-utca 32. szám.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat, zálogcédlulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

60 hold

jó homokföld bérbeadó vidéken, állomáshoz közel. Értekezni 12-2-ig Ehrenfeldnél, Péterfia 11. szám, keresztpület.

Hencserek, plüsch diványok, matracok stb. még mindig legolcsóbban beszerezhető Préz kárpitosnál. Javításokat jutányosan készit Préz kárpitos, Hatvan-utca 41.

Zongorák, hegedűk, vonóshangszerek javítását elvállalom. Liska, Bethlen-utca 27.

Hordókat, borpincét használatra kínálok. Márton Kálmán Poroszlay-ut 10. Telefon 2-73.

Elcserelném két szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló szép utcai lakásomat hasonlóval. Cím a kiadóban.

Könyvelő napi 1-2 órai elfoglaltságot keres. Cím a kiadóhivatalban.

Jóforgalmu tüzser üzlet teljes berendezéssel, áruval, egy szoba-konyhás lakással átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Telelésre felében 30 drb. másfél évesnél idősebb ökörtinőt elvállal Rózsa-tanyai gazdaság. Polgár, Szabolcs megye.

Kifutó fiut vagy leányt

felveszi a HEGEDŰS ÉSSÁNDOR Rt. nyomdai osztálya, PIAC-UTCA 49.

Intelligens, ügyes üzletasszony állást keres, óvadékkal rendelkezik. Társulás esetén négy milliója van. Daróczy Pálné, Arany János utca 15.

VEGYES

Aranyat,

ezüstöt, brilliánsot a legmagasabb árrban vásárol **KÁTAI** ékszerkeskedő, **Piac-utca 19.** II. em. Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Pálkakészítő üstök, mosó- és cserüstök készszen legolcsóbban Mándoki rézművesnél, Arany János-utca 13. sz. Ócska városrészben napi áron vesz. Tanulót felvesz.

Feszmerőt, delejgyújtót, orvosi villamos készülékeket gyárt, javít, vesz, elad, cserél. Villamos szerelési anyagok és izzó lámpák a legolcsóbb napi árrban Földvárinnál, Debreczeni **Első Elektrotechnikai** gyár Debreczen, Széchenyi utca 55. Telefon 168. szám. Tanuló felvétetik.

Ékszerbevaltó Csapó-utca 11. Arany, ezüst, brilliáns és hamis fog beváltás.

Értesítés.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy műhelyemet és lakásomat Miklós-utca 29. sz. alól Arany János utca 27. sz. alá helyeztem.

Tisztelettel
Gyenes Antal.
Telefon 937.

Ugyanott tanulók felvétetnek.

Gazdák figyelmébe!

Építsen üreges betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a tégláépítkezésnél. Gazdasági építkezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserép, kutyűrű és sírkövek a Debreczeni Működgyárnál kaphatók.

Kárpitosműhelyt nyitottam Arany János-utca 30. sz. alatt. Vállalok mindenféle kárpitos munkát, mérsékelt munkadíjjal mellett. Műhelyemben készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. Nuszbaum Mihály, Szántó kárpitosmester volt első segédje.

Legolcsóbban fest és tisztít Weisz kelmefestő, Arany János-utca 9. Gyász esetén 24 órán belül készülnek.

Órák, ékszerek javítása pontosan és olcsón eszközölteik. Stassek és Blattner. Csapó-utca 12. Telefon 11-17.

Nickelezést, csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. Pongrácz műlakosság, Domb-utca 20. Tanuló felvétetik.

Hová oly gyorsan? A zsidvársárra megyek ruhát vásárolni. Főfőleges, mert Tegdesnél szövethől rendelhetsz újat azért a pénzért! Próbáld meg! Péterfia-utca 42.

Babi ruha különlegességek!

Dr. HEGEDŰSNÉ
Gyermekdivatüzletében,
SIMONFFY-U. 2.
Gyermekruhavarrást is elvállal.

Elegánsan butorozott utcai szoba és egyszerűbb udvari szoba kiadó izr. uri embernek. Cím a kiadóhivatalban.

Menekült órák szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi utca 36 sz.

Németországi tanulmányutjáról visszaérkezett a
Központi Kelmefestő
Varga-utca 1. (Iparbank-palota.)
Szinkreációk! Szinkompozíciók!
Kelmék, selymek, szőrmék festése, bőrfestés, vegytisztítás.

Elsőrendű mosott kovács-szenet,
borsos és tatali fűfűst szenet, darabos és olított meszet, szöveti csapópet, cementet, gipszet, elszigetelő lemezt raktárról azonnal szállit
BARTHA építkezési anyagtelepe.
Telefon 785. Ispóty-ut 3/b.

MŰKŐ SÍRKÖVEK,
műkő, terrazzo és betonburkoló munkák, aszbeszt-pala és kátránypapírfedések szakszerű készítését vállalja
LURÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE.
Hatvan-utca 7. Telefon 308.
Portlandcement, kőpor, kátránypapír, kutyűrűk, betonvályuk, cementlapok és mindennemű építkezési anyagok legolcsóbban kaphatók.

BURGER ÉS WEINBERGER FATELEPE.
Debreczen, Szoboszlai ut 1. Telefon 11-82.
Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészelt fa, gombrud, deszka, lé, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedéllemez stb.
Tűzifa házhoz szállitva megrendelhető.

SCHMOLL-PASZTA valódi minden színben mindig legolcsóbban szerezhető be:
STERN Piac-utca 10. sz. festéküzletében, a Bikkával szemben.
Uj! Posztóüzlet a legolcsóbb bevásárlási forrás, pontos kiszolgálás.
Kossuth-utca 2.
Városház-épület.
Silberstein és Adler. Uj!

Két drb GROSSER 6-os kőtógép eladó.
Cím a kiadóban.

Uj és használt TEHERAUTOK és pótkocsik raktáron.
Bóka és Társa Automobil R.-T.
Budapesti, V., Csanády-u. 3.

GÖRCSÖS LAJOS BATHYÁNYI-UTCA 26.
VILLAMOS SÉLYEM ERNYŐK OO KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA. OO

VASÁRUK épület- és butorvasalások, rézlemezek kaphatók
BAKOS vaskereskedésében.
Csapó-u. 88. Telefon 620.

Legszebb alkalmi ajándék egy prima zsebóra
Omega. Doxa. Longines.
Inga órák minden butor színben.
Dívtos ékszerek, jeggyűrűk — legolcsóbban kaphatók —
BLATTNER BELA
Órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, ezüst beváltás!

Az iskolai év kezdetén
TANKÖNYV
és
IRÓSZER
szükségletét
Hegedűs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésében szerezz be, hol az összes iskolai könyvek és tanszerek nagy választékban vannak raktáron.